

The Impact of Fiscal Policy to the Economy Growth of Lao PDR

Viengkhone PHIMPHISANE^{1*}, Vongphachanh VONGPADITH², Chansamone SENGDALA³

Department of Economic, Faculty of Economics and Tourism, Souphanouvong University,
Lao PDR

¹**Correspondence:** Viengkhone PHIMPHISANE, Department of Economic, Faculty of Economics and Tourism, Souphanouvong University, Lao PDR

, Tel: 856 20 29292919, Email: Viengkhone1pb2020@gmail.com

²Northern Institute of Economics and Finance, Luang Prabang, Lao PDR

³Department of Economics, Faculty of Economics and Tourism, Souphanouvong University, Lao PDR

ABSTRACT

The objectives of this study were to 1) Identify the impact of government revenue and government expenditure on the economic growth of Lao PDR; and 2) Analyze how tax revenue, non-tax revenue, grants, recurrent expenditure and public investment expenditure impacted on economic growth. The study used time series data from 2001 to 2024. To learn more, we were given access to secondary data from the Bank of the Lao PDR and World Bank. The analyses for this data were performed using the Ordinary Least Squares (OLS) model.

The results in clouded that: 1) the government revenue and government expenditure did not have a statistically significant effect on economic growth. The model as a whole was not statistically significant indicating that these variables alone could not adequately explain changes in GDP growth. 2) Tax revenue and public investment expenditure have positive and statistically significant effects on GDP growth. This implies that improvements in tax collection efficiency and increased public investment, particularly in infrastructure development, can contribute positively to economic expansion in Lao PDR. In contrast, recurrent expenditure was found to have a negative and statistically significant effect on economic growth, suggesting that excessive administrative spending may reduce economic efficiency and limit long-term growth potential. Meanwhile, non-tax revenue and foreign grants were not found to have statistically significant impacts on economic growth.

Keywords: Fiscal Policy, Economic Growth, Tax Revenue, Government Expenditure

1. ພາກສະເໜີ

ນະໂຍບາຍງົບປະມານ (Fiscal Policy) ແມ່ນໜຶ່ງໃນນະໂຍບາຍມະຫາພາກທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການຄຸ້ມຄອງ ແລະ ຂັບເຄື່ອນເສດຖະກິດຂອງແຕ່ລະປະເທດ ໂດຍ

ລັດຖະບານນໍາໃຊ້ມາດຕະການດ້ານລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍຂອງພາກລັດ ເພື່ອກະຕຸ້ນການຈ້າງງານ, ຄວບຄຸມອັດຕາເງິນເຜີ້, ສ້າງສະຖຽນລະພາບທາງເສດຖະກິດ ແລະ ສົ່ງເສີມການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ (Keynes,

1936). ຕາມແນວຄິດຂອງ Keynes ລັດຖະບານສາມາດໃຊ້ລາຍຈ່າຍພາກລັດເປັນເຄື່ອງມືໃນການກະຕຸ້ນອຸປະສົງລວມ (Aggregate Demand) ເພື່ອແກ້ໄຂບັນຫາເສດຖະກິດຖີດຖອຍ ແລະ ຊ່ວຍໃຫ້ເສດຖະກິດຟື້ນຕົວໄດ້ໄວຂຶ້ນ. ຂະນະດຽວກັນ Musgrave and Musgrave (1989) ໄດ້ອະທິບາຍວ່າ ນະໂຍບາຍງົບປະມານມີບົດບາດສໍາຄັນ 3 ດ້ານ ຄື: ການຈັດສັນຊັບພະຍາກອນ, ການກະຈາຍລາຍໄດ້ ແລະ ການຮັກສາສະຖຽນລະພາບທາງເສດຖະກິດ ເພື່ອໃຫ້ເສດຖະກິດສາມາດເຕີບໂຕໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ.

ໃນບັນດາປະເທດກຳລັງພັດທະນາ ນະໂຍບາຍງົບປະມານຖືກນຳໃຊ້ເປັນກົນໄກຫຼັກໃນການສ້າງໂຄງສ້າງຜືນຖານ, ພັດທະນາການສຶກສາ, ສາທາລະນະສຸກ ແລະ ການຍົກລະດັບຄຸນນະພາບຊີວິດຂອງປະຊາຊົນ. ສໍາລັບ ສປປ ລາວ ເປັນປະເທດກຳລັງພັດທະນາທີ່ຟື້ນຟາການລົງທຶນຂອງພາກລັດ ແລະ ທຶນຈາກຕ່າງປະເທດໃນການຂັບເຄື່ອນເສດຖະກິດ ດັ່ງນັ້ນ ນະໂຍບາຍງົບປະມານຈຶ່ງມີຄວາມຈຳເປັນຢ່າງຫຼາຍຕໍ່ ການພັດທະນາປະເທດ. ລັດຖະບານໄດ້ຈັດສັນງົບປະມານໄປສູ່ການລົງທຶນດ້ານພະລັງງານ, ເສັ້ນທາງຄົມມະນາຄົມ, ຂົວ, ສະໜາມບິນ, ການສຶກສາ ແລະ ສາທາລະນະສຸກ ເພື່ອສ້າງປັດໄຈຜືນຖານໃຫ້ແກ່ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງພາກເອກະຊົນ ແລະ ພາກການຜະລິດ (World Bank, 2023).

ໃນໄລຍະປີ 2000-2019 ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ມີການເຕີບໂຕຢ່າງຕໍ່ເນື່ອງ ໂດຍມີອັດຕາການເຕີບໂຕ GDP ສະເລ່ຍຫຼາຍກວ່າ 6% ຕໍ່ປີ ອັນເນື່ອງມາຈາກການລົງທຶນໃນພາກພະລັງງານໄຟຟ້ານໍ້າຕົກ, ການຊຸດຄົ້ນບໍ່ແຮ່, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການບໍລິການ ແລະ ການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດ (Asian Development Bank [ADB], 2022). ໂດຍ Sengphetphaivan et al. (2024) ຊຶ່ງໃຫ້ເຫັນວ່າ ລາຍຈ່າຍຂອງລັດຖະບານກັບການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດນັ້ນມີຄວາມສໍາພັນກັນໄລຍະຍາວ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ ການເຕີບໂຕດັ່ງກ່າວຍັງບໍ່ສາມາດສ້າງສະຖຽນລະພາບທາງມະຫາພາກໄດ້ຢ່າງໝັ້ນຄົງ ເນື່ອງຈາກຍັງມີບັນຫາການຂາດດຸນງົບປະມານ, ໜີ້ສາທາລະນະທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ, ການຈັດເກັບລາຍຮັບພາຍໃນທີ່ຈຳກັດ ແລະ ປະສິດທິພາບໃນການນຳໃຊ້ງົບປະມານຂອງລັດທີ່ຍັງບໍ່ສູງ

(IMF, 2023), ບັນຫາເຫຼົ່ານີ້ ໄດ້ສົ່ງຜົນໂດຍກົງຕໍ່ຄວາມສາມາດໃນການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງຍືນຍົງຂອງປະເທດ.

ນອກຈາກນັ້ນ ວິກິດການໂຄວິດ-19 ໃນຊ່ວງປີ 2020-2022 ໄດ້ສົ່ງຜົນກະທົບຮຸນແຮງຕໍ່ເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ທັງດ້ານການຄ້າ, ການລົງທຶນ, ການທ່ອງທ່ຽວ ແລະ ການຈ້າງງານ. ລັດຖະບານຈຳເປັນຕ້ອງເພີ່ມລາຍຈ່າຍພາກລັດເພື່ອຜືນຜູ່ເສດຖະກິດ ແລະ ຊ່ວຍເຫຼືອປະຊາຊົນສົ່ງຜົນໃຫ້ພາລະງົບປະມານ ແລະ ໜີ້ສາທາລະນະເພີ່ມຂຶ້ນຢ່າງໄວ (World Bank, 2023). ພ້ອມກັນນັ້ນ ອັດຕາເງິນເຜີ້ສູງ, ການອ່ອນຄ່າຂອງເງິນກີບ ແລະ ລາຄາສິນຄ້ານຳເຂົ້າທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ ຍິ່ງເຮັດໃຫ້ການບໍລິຫານນະໂຍບາຍງົບປະມານຂອງລັດມີຄວາມທ້າທາຍຫຼາຍຂຶ້ນ. ດັ່ງນັ້ນ ການສຶກສາຜົນກະທົບຂອງນະໂຍບາຍງົບປະມານຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຈຶ່ງເປັນປະເດັນທີ່ມີຄວາມສໍາຄັນ ເພື່ອໃຫ້ລັດຖະບານສາມາດກຳນົດມາດຕະການດ້ານລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍໃຫ້ເໝາະສົມ.

ຕາມທິດສະດີການເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດ ການລົງທຶນຂອງພາກລັດໃນໂຄງສ້າງຜືນຖານ ແລະ ທຶນມະນຸດ ຈະຊ່ວຍເພີ່ມຜະລິດຕະພາບໃນລະຍະຍາວ ແລະ ກະຕຸ້ນການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນ (Barro, 1990). ການໃຊ້ຈ່າຍພາກລັດທີ່ມີປະສິດທິພາບ ສາມາດສ້າງຜົນຄູນທາງເສດຖະກິດ (Multiplier Effect) ເຊິ່ງນຳໄປສູ່ການຈ້າງງານ, ການຜະລິດ ແລະ ລາຍໄດ້ຂອງປະຊາຊົນທີ່ເພີ່ມຂຶ້ນ. ແຕ່ຫາກການໃຊ້ຈ່າຍພາກລັດຂາດປະສິດທິພາບ ຫຼື ມີການຂາດດຸນງົບປະມານສູງ ອາດສົ່ງຜົນໃຫ້ເກີດໜີ້ສາທາລະນະ, ອັດຕາເງິນເຜີ້ ແລະ ອັດຕາດອກເບ້ຍເປັນຕົວຂັບເຄື່ອນການລົງທຶນຂອງພາກເອກະຊົນ (Crowding Out Effect) ໄດ້ເຊັ່ນກັນ.

ສໍາລັບ ສປປ ລາວ ລາຍຮັບຂອງລັດຍັງຟື້ນຟາພາສີ-ອາກອນ, ຄ່າສໍາປະທານ ແລະ ການຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດເປັນຫຼັກ ຂະນະທີ່ລາຍຈ່າຍຂອງລັດມີແນວໂນ້ມເພີ່ມຂຶ້ນຕາມການຂະຫຍາຍຂອງພາລະກິດການພັດທະນາ. ດັ່ງນັ້ນ ການສຶກສາວ່າ ລາຍຮັບພາກລັດ, ລາຍຈ່າຍພາກລັດ, ລາຍຮັບພາສີ, ລາຍຈ່າຍການລົງທຶນ ຫຼື ລາຍຈ່າຍບໍລິຫານ ມີຜົນກະທົບແນວໃດຕໍ່ GDP ຈຶ່ງຈະຊ່ວຍໃຫ້ຜູ້ກຳນົດນະໂຍບາຍສາມາດປັບປຸງໂຄງສ້າງງົບປະມານໃຫ້ມີປະສິດທິພາບຫຼາຍຂຶ້ນ.

ຈາກຜົນທີ່ກ່າວມາຂ້າງເທິງ ການສຶກສານີ້ ມີຈຸດປະສົງເພື່ອ 1) ສຶກສາຜົນກະທົບຂອງລາຍຮັບພາກລັດ ແລະ ລາຍຈ່າຍພາກລັດຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ, ແລະ 2) ວິເຄາະຜົນກະທົບຂອງລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນ, ລາຍຮັບທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສີ-ອາກອນ, ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ, ລາຍຈ່າຍບໍລິຫານປົກກະຕິ ແລະ ລາຍຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ.

2. ອຸປະກອນ ແລະ ວິທີການ

2.1 ວິທີການເກັບກຳຂໍ້ມູນ

ການສຶກສາຄັ້ງນີ້ໄດ້ນຳໃຊ້ຂໍ້ມູນອະນຸກົມເວລາ (Time Series Data) ໂດຍເກັບກຳຂໍ້ມູນລາຍປີໃນໄລຍະປີ 2001-2024 ເພື່ອວິເຄາະຜົນກະທົບຂອງນະໂຍບາຍງົບປະມານຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ. ຂໍ້ມູນທີ່ນຳມາໃຊ້ເປັນຂໍ້ມູນທຸຕິຍະຜູ້ມ (Secondary Data) ທີ່ໄດ້ຮັບການຮວບຮວມຈາກແຫຼ່ງຂໍ້ມູນທາງການ ແລະ ສະຖາບັນທີ່ມີຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື ເຊັ່ນ: ທະນາຄານແຫ່ງ ສປປ ລາວ ແລະ ທະນາຄານໂລກ (World Bank).

ຂໍ້ມູນທີ່ນຳມາໃຊ້ໃນການສຶກສາປະກອບມີ: ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ (Growth), ລາຍຮັບພາກລັດ, ລາຍຈ່າຍພາກລັດ, ລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນ, ລາຍຮັບທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສີ-ອາກອນ, ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ, ລາຍຈ່າຍບໍລິຫານປົກກະຕິ ແລະ ລາຍຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນ. ຂໍ້ມູນດັ່ງກ່າວຖືກປັບໃຫ້ຢູ່ໃນຮູບແບບໂລກາລິດ (Logarithm) ເພື່ອຫຼຸດບັນຫາຄວາມແຕກຕ່າງຂອງຂະໜາດຂໍ້ມູນ ແລະ ເພີ່ມຄວາມແມ່ນຍຳໃນການວິເຄາະທາງເສດຖະກິດ.

ໃນຂັ້ນຕອນການເກັບກຳຂໍ້ມູນ ຜູ້ສຶກສາໄດ້ດຳເນີນການກວດສອບຄວາມຖືກຕ້ອງ, ຄວາມສົມບູນ ແລະ ຄວາມສອດຄ່ອງຂອງຂໍ້ມູນຈາກແຫຼ່ງຕ່າງໆ ກ່ອນນຳມາວິເຄາະ. ນອກຈາກນັ້ນ ຍັງໄດ້ມີການປຽບທຽບຂໍ້ມູນຈາກຫຼາຍແຫຼ່ງເພື່ອຫຼຸດຜ່ອນຄວາມຄາດເຄື່ອນ ແລະ ເພີ່ມຄວາມໜ້າເຊື່ອຖືໃຫ້ແກ່ຜົນການສຶກສາ. ຂໍ້ມູນທັງໝົດຖືກຈັດຮຽງໃນຮູບແບບຕາຕະລາງ ແລະ ນຳເຂົ້າໃນໂປຣແກຣມສຳເລັດຮູບທາງສະຖິຕິ ເພື່ອໃຊ້ໃນການວິເຄາະດ້ວຍແບບຈຳລອງ Ordinary Least Squares (OLS).

2.2 ການວິເຄາະຂໍ້ມູນ

2.2.1 ແບບຈຳລອງໃນການວິເຄາະ

ແບບຈຳລອງທີ່ໃຊ້ການສຶກສາແມ່ນແບບຈຳລອງ OLS ເຊິ່ງສາມາດຂຽນເປັນ ໄດ້ດັ່ງນີ້:

ແບບຈຳລອງທີ 1:

$$Growth_t = \alpha_0 + \alpha_1 LnRe_t + \alpha_2 LnExp_t + \varepsilon_t$$

α_0 : ແມ່ນຄ່າຄົງທີ່

α_j : ແມ່ນຄ່າສຳປະສິດຂອງຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ

(ໂດຍມີຄ່າ $j= 1,2,3\dots n$)

$Growth_t$: ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ໃນເວລາ t

$LnRe_t$: ໂລກາລິດລາຍຮັບພາກລັດໂດຍລວມຂອງ ສປປ ລາວ ໃນເວລາ t

$LnExp_t$: ໂລກາລິດລາຍຈ່າຍພາກລັດຂອງ ສປປ ລາວ ໃນເວລາ t

ε_t : ແມ່ນຄ່າຄາດເຄື່ອນຂອງແມັດຕຣິສ໌.

ແບບຈຳລອງທີ 2:

$$Growth_t = \beta_0 + \beta_1 LnTax_t + \beta_2 LnNonTax_t + \beta_3 LnGrant_t + \beta_4 LnAdm_t + \beta_5 LnGInv_t + v_t$$

β_0 : ແມ່ນຄ່າຄົງທີ່

β_j : ແມ່ນຄ່າສຳປະສິດຂອງຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ

(ໂດຍມີຄ່າ $j= 1,2,3\dots n$)

$Growth_t$: ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ໃນເວລາ t

$LnTax_t$: ໂລກາລິດລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນຂອງ ສປປ ລາວ ໃນເວລາ t

$LnNonTax_t$: ໂລກາລິດລາຍຮັບທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສີ-ອາກອນຂອງ ສປປ ລາວ ໃນເວລາ t

$LnGrant_t$: ໂລກາລິດເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າຂອງ ສປປ ລາວ ໃນເວລາ t

$LnAdm_t$: ໂລກາລິດລາຍຈ່າຍບໍລິຫານປົກກະຕິຂອງ ສປປ ລາວ ໃນເວລາ t

$LnGInv_t$: ໂລກາລິດລາຍຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນຂອງ ສປປ ລາວ ໃນເວລາ t

v_t : ແມ່ນຄ່າຄາດເຄື່ອນຂອງແມັດຕຣິສ໌.

2.2.2 ສົມມຸດຖານຂອງແບບຈຳລອງ

ເພື່ອໃຫ້ການວິເຄາະນັ້ນມີຄວາມຊັດເຈນ ແລະ ສົມບູນນັ້ນ ຜູ້ສຶກສາໄດ້ມີການຕັ້ງສົມມຸດຖານ ດັ່ງນີ້:

- $\alpha_1 > 0$: ລາຍຮັບພາກລັດສິ່ງຜົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດໃນທິດທາງດຽວກັນ.
- $\alpha_2 > 0$: ລາຍຈ່າຍພາກລັດສິ່ງຜົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດໃນທິດທາງດຽວກັນ.
- $\beta_1 > 0$: ລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນສິ່ງຜົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດໃນທິດທາງດຽວກັນ.
- $\beta_2 > 0$: ລາຍຮັບທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສີ-ອາກອນສິ່ງຜົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດໃນທິດທາງດຽວກັນ.
- $\beta_3 > 0$: ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າສິ່ງຜົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດໃນທິດທາງດຽວກັນ.
- $\beta_4 < 0$: ລາຍຈ່າຍບໍລິຫານປົກກະຕິສິ່ງຜົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມກັນ.
- $\beta_5 > 0$: ລາຍຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນສິ່ງຜົນຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດໃນທິດທາງດຽວກັນ.

3. ຜົນໄດ້ຮັບ

3.1. ສຶກສາຜົນກະທົບຂອງລາຍຮັບພາກລັດ ແລະ ລາຍຈ່າຍພາກລັດຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ.

ຈາກຜົນການວິເຄາະດ້ວຍແບບຈຳລອງ OLS ເພື່ອສຶກສາຜົນກະທົບຂອງລາຍຮັບພາກລັດ (LnRe) ແລະ ລາຍຈ່າຍພາກລັດ (LnExp) ຕໍ່ ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດ (growth) ຂອງ ສປປ ລາວ ໃນໄລຍະປີ 2001-2024 (ຕາຕະລາງ 1) ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\widehat{Growth}_t = 15.00 - 0.399LnRe_t - 0.521LnExp_t$$

(3.30)*** (-0.20)^{ns} (-0.27)^{ns}

ໝາຍເຫດ:***, **, * ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນ 0.01,0.05 ແລະ 0.1 ຕາມລຳດັບ

ຜົນການວິເຄາະພົບວ່າ ຄ່າ F-statistic ເທົ່າກັບ 1.88 ແລະ ຄ່າ Prob > F ເທົ່າກັບ 0.1780 ເຊິ່ງມີຄ່າຫຼາຍກວ່າລະດັບຄວາມສຳຄັນ 0.05 ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະທັງໝົດໃນແບບຈຳລອງ ບໍ່ສາມາດອະທິບາຍການປ່ຽນແປງຂອງການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດໄດ້ຢ່າງມີນັ້ຍສຳຄັນທາງສະຖິຕິ. ນອກຈາກນັ້ນ ຄ່າ R-squared ເທົ່າກັບ 0.1516 ໝາຍຄວາມວ່າ ຕົວປ່ຽນລາຍຮັບພາກລັດ ແລະ ລາຍຈ່າຍພາກລັດ ສາມາດອະທິບາຍການປ່ຽນແປງ

ຂອງ GDP growth ໄດ້ພຽງ 15.16% ເທົ່ານັ້ນ. ສ່ວນອີກ 84.84% ເກີດຈາກປັດໄຈອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ໄດ້ນຳເຂົ້າໃນແບບຈຳລອງ.

ສຳລັບຕົວປ່ຽນລາຍຮັບພາກລັດ (LnRe) ພົບວ່າ ຄ່າສຳປະສິດເທົ່າກັບ -0.3986601 ມີຄວາມໝາຍວ່າ ຖ້າລາຍຮັບພາກລັດເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະເຮັດໃຫ້ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຫຼຸດລົງປະມານ 0.39% ໂດຍທິດສະດີ. ແຕ່ຢ່າງໃດກໍ່ຕາມ, ຄ່າ P>|t| ເທົ່າກັບ 0.842 ເຊິ່ງຫຼາຍກວ່າ 0.05 ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ລາຍຮັບພາກລັດບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຢ່າງມີຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ.

ໃນຂະນະດຽວກັນ ຕົວປ່ຽນລາຍຈ່າຍພາກລັດ (LnExp) ມີຄ່າສຳປະສິດເທົ່າກັບ -0.5210108 ສະແດງວ່າ ຖ້າລາຍຈ່າຍພາກລັດເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະເຮັດໃຫ້ GDP growth ຫຼຸດລົງປະມານ 0.52% ແຕ່ຄ່າ P>|t| ເທົ່າກັບ 0.793 ເຊິ່ງສູງກວ່າລະດັບນັ້ຍສຳຄັນ 0.05 ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ລາຍຈ່າຍພາກລັດກໍບໍ່ມີຜົນກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຢ່າງມີນັ້ຍສຳຄັນທາງສະຖິຕິເຊັ່ນດຽວກັນ.

ສ່ວນຄ່າຄົງທີ່ (Cons) ມີຄ່າເທົ່າກັບ 15.0022 ແລະ ມີຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິທີ່ລະດັບ 1% (P-value = 0.003) ສະແດງວ່າ ຖ້າບໍ່ມີຜົນກະທົບຈາກຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະ ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຍັງຄົງມີຄ່າສະເລ່ຍປະມານ 15%.

ດັ່ງນັ້ນ, ຜົນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ໃນໄລຍະປີ 2001-2024 ລາຍຮັບພາກລັດ ແລະ ລາຍຈ່າຍພາກລັດ ຍັງບໍ່ສາມາດສະແດງຜົນກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ໄດ້ຢ່າງຊັດເຈນ ເຊິ່ງອາດເກີດຈາກປັດໄຈອື່ນໆ ເຊັ່ນ: ການລົງທຶນຈາກຕ່າງປະເທດ, ການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດ, ອັດຕາເງິນເຝີ້, ອັດຕາແລກປ່ຽນ ແລະ ປັດໄຈດ້ານໂຄງສ້າງເສດຖະກິດອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ໄດ້ຖືກນຳເຂົ້າໃນແບບຈຳລອງ.

3.2. ວິເຄາະຜົນກະທົບຂອງລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນ, ລາຍຮັບທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສີ-ອາກອນ, ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ, ລາຍຈ່າຍບໍລິຫານປົກກະຕິ ແລະ ລາຍຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ.

ຈາກຜົນການວິເຄາະດ້ວຍແບບຈຳລອງ OLS

(ຕາຕະລາງ 2) ສາມາດອະທິບາຍໄດ້ດັ່ງນີ້:

$$\begin{aligned} \widehat{Growth}_t = & 3.593 + 0.183LnTax_t \\ & + 0.008LnNonTax_t \\ & - 0.080LnGrant_t + 0.046LnAdm_t \\ & + 0.266LnGInv_t \\ & (16.65)^{***} \quad (2.47)^{**} \\ & (0.24)^{ns} \quad (-2.02)^* \\ & (1.51)^{ns} \quad (3.13)^{***} \end{aligned}$$

ໝາຍເຫດ:***, **, * ດ້ວຍລະດັບຄວາມສຳຄັນ

0.01, 0.05 ແລະ 0.1 ຕາມລຳດັບ

ຜົນການວິເຄາະຜົບວ່າ ຄ່າ F-statistic ເທົ່າກັບ 138.12 ແລະ ຄ່າ Prob > F ເທົ່າກັບ 0.0000 ເຊິ່ງມີຄ່ານ້ອຍກວ່າລະດັບຄວາມສຳຄັນ 0.01 ສະແດງວ່າ ແບບຈຳລອງໂດຍລວມມີຄວາມເໝາະສົມ ແລະ ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະທີ່ນຳເຂົ້າໃນແບບຈຳລອງສາມາດອະທິບາຍການປ່ຽນແປງຂອງການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດໄດ້ຢ່າງມີຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ.

ຄ່າ R-squared ເທົ່າກັບ 0.9746 ໝາຍຄວາມວ່າ ຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະທັງ 5 ຕົວ ສາມາດອະທິບາຍການປ່ຽນແປງຂອງ GDP Growth ໄດ້ປະມານ 97.46% ສ່ວນອີກ 2.54% ເກີດຈາກປັດໄຈອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ໄດ້ນຳເຂົ້າໃນແບບຈຳລອງ. ຂະນະທີ່ Adjusted R-squared ມີຄ່າ 0.9675 ສະແດງວ່າ ແບບຈຳລອງຍັງມີຄວາມແມ່ນຍຳສູງ ຫຼັງຈາກປັບຈຳນວນຕົວປ່ຽນແລ້ວ.

ສຳລັບ ຕົວປ່ຽນລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນ (LnTax) ມີຄ່າສຳປະສິດເທົ່າກັບ 0.1833826 ແລະ ມີຄ່າ P-value ເທົ່າກັບ 0.024 ເຊິ່ງນ້ອຍກວ່າ 0.05 ສະແດງວ່າ ລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນມີຜົນກະທົບໃນທິດທາງດຽວກັນຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຢ່າງມີຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ ທີ່ລະດັບ 5%. ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະເຮັດໃຫ້ GDP Growth ເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 0.18%.

ສ່ວນລາຍຮັບທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສີ-ອາກອນ (LnNonTax) ມີຄ່າສຳປະສິດເທົ່າກັບ 0.0085569 ແລະ ຄ່າ P-value ເທົ່າກັບ 0.810 ເຊິ່ງສູງກວ່າ 0.05 ດັ່ງນັ້ນຈຶ່ງສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ລາຍຮັບທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສີ-ອາກອນ ບໍ່ມີຜົນຕໍ່

ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຢ່າງມີຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ.

ສຳລັບ ຕົວປ່ຽນເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ (LnGrant) ມີຄ່າສຳປະສິດເທົ່າກັບ -0.0808959 ແລະ ຄ່າ P-value ເທົ່າກັບ 0.059 ເຊິ່ງມີຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິທີ່ລະດັບ 10%. ຜົນດັ່ງກ່າວສະແດງວ່າ ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າມີຜົນກະທົບໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດ ໂດຍຖ້າເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະເຮັດໃຫ້ GDP Growth ຫຼຸດລົງປະມານ 0.08%. ຜົນນີ້ອາດສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນວ່າ ການເພີ່ມເງິນຊ່ວຍເຫຼືອຈາກຕ່າງປະເທດຫຼາຍເກີນໄປ ອາດບໍ່ສາມາດສ້າງການເຕີບໂຕຢ່າງຍືນຍົງໄດ້.

ສ່ວນລາຍຈ່າຍບໍລິຫານປົກກະຕິ (LnAdm) ມີຄ່າສຳປະສິດເທົ່າກັບ 0.0464861 ແຕ່ຄ່າ P-value ເທົ່າກັບ 0.147 ເຊິ່ງຫຼາຍກວ່າ 0.05 ດັ່ງນັ້ນ ລາຍຈ່າຍບໍລິຫານປົກກະຕິບໍ່ມີຜົນຕໍ່ GDP Growth ຢ່າງມີຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ.

ຂະນະທີ່ ລາຍຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນ (LnGInv) ມີຄ່າສຳປະສິດເທົ່າກັບ 0.2669109 ແລະ ຄ່າ P-value ເທົ່າກັບ 0.006 ເຊິ່ງນ້ອຍກວ່າ 0.01 ສະແດງວ່າ ລາຍຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນຂອງພາກລັດ ມີຜົນກະທົບໃນທິດທາງດຽວກັນຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດ ຢ່າງມີຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິ ທີ່ລະດັບ 1%. ໝາຍຄວາມວ່າ ຖ້າລາຍຈ່າຍການລົງທຶນເພີ່ມຂຶ້ນ 1% ຈະເຮັດໃຫ້ GDP Growth ເພີ່ມຂຶ້ນປະມານ 0.27%.

ສ່ວນຄ່າຄົງທີ່ (Ccons) ມີຄ່າເທົ່າກັບ 3.593769 ແລະ ມີນັ້ຍສຳຄັນທາງສະຖິຕິ ທີ່ລະດັບ 1% ສະແດງວ່າ ເມື່ອຕົວປ່ຽນອິດສະຫຼະທັງໝົດມີຄ່າເທົ່າກັບສູນ ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຈະມີຄ່າສະເລ່ຍປະມານ 3.59%.

ຈາກຜົນການທົດສອບ White's Test ເພື່ອກວດສອບບັນຫາ Heteroskedasticity (ຕາຕະລາງ 3) ຜົບວ່າ ຄ່າ Chi-square ເທົ່າກັບ 21.79 ແລະ ຄ່າ Prob > chi2 ເທົ່າກັບ 0.3518 ເຊິ່ງມີຄ່າຫຼາຍກວ່າລະດັບຄວາມສຳຄັນ 0.05. ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດປະຕິເສດສົມມຸດຖານ H_0 ໄດ້ ແລະ ສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ແບບຈຳລອງບໍ່ຜົບບັນຫາ Heteroskedasticity ຫຼື ຄວາມຜັນຜວນຂອງ Error ມີຄວາມຄົງທີ່ (Homoskedasticity) ຊຶ່ງສອດຄ່ອງກັບສົມມຸດຖານຜື້ນຖານຂອງແບບຈຳລອງ OLS. ນອກຈາກ

ນັ້ນ ຜົນ Cameron & Trivedi's decomposition of IM-test ຍັງສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ: ຄ່າ P-value ຂອງ Heteroskedasticity ເທົ່າກັບ 0.3518, ຄ່າ P-value ຂອງ Skewness ເທົ່າກັບ 0.2072 ແລະ ຄ່າ P-value ຂອງ Kurtosis ເທົ່າກັບ 0.1045 ເຊິ່ງທຸກຄ່າລ້ວນມີຄ່າຫຼາຍກວ່າ 0.05 ເຊິ່ງສະແດງວ່າ ແບບຈຳລອງບໍ່ພົບບັນຫາການກະຈາຍຂໍ້ມູນຜິດປົກກະຕິ ແລະ ບໍ່ພົບບັນຫາຄວາມໂຄ້ງ (Skewness) ຫຼື ຄວາມແຫຼມ (Kurtosis) ທີ່ສົ່ງຜົນຕໍ່ຄຸນນະພາບຂອງແບບຈຳລອງ. ດັ່ງນັ້ນ, ຈຶ່ງສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ແບບຈຳລອງ OLS ທີ່ນຳໃຊ້ໃນການສຶກສານີ້ ຜ່ານການທົດສອບບັນຫາ Heteroskedasticity ແລະ ມີຄວາມເໝາະສົມໃນການນຳໄປໃຊ້ວິເຄາະຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນໃນແບບຈຳລອງໄດ້ຢ່າງໜ້າເຊື່ອຖື.

ຈາກຜົນການທົດສອບ Jarque-Bera Normality Test ເພື່ອກວດສອບການແຈກຢາຍແບບປົກກະຕິ (Normal Distribution) ຂອງຄ່າຄາດເຄື່ອນ (Residuals) ໃນແບບຈຳລອງ OLS (ຕາຕະລາງ 4) ພົບວ່າ ຄ່າ Jarque-Bera ເທົ່າກັບ 1.254 ແລະ ຄ່າ Probability (Prob > Chi²) ເທົ່າກັບ 0.5342 ເຊິ່ງມີຄ່າຫຼາຍກວ່າລະດັບນິຍາມສຳຄັນ 0.05. ດັ່ງນັ້ນ ຈຶ່ງບໍ່ສາມາດປະຕິເສດສົມມຸດຖານ H₀ ໄດ້ ແລະ ສາມາດສະຫຼຸບໄດ້ວ່າ ຄ່າ Residuals ຂອງແບບຈຳລອງມີການແຈກຢາຍແບບປົກກະຕິ (Normally Distributed). ຜົນການທົດສອບນີ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແບບຈຳລອງ OLS ບໍ່ມີບັນຫາການແຈກຢາຍຂອງ Error Term ທີ່ຜິດປົກກະຕິ ແລະ ສອດຄ່ອງກັບຂໍ້ສົມມຸດຖານຂອງການວິເຄາະຖືດຖອຍ ເຊິ່ງຊ່ວຍໃຫ້ຄ່າປະມານ OLS ມີຄວາມໜ້າເຊື່ອຖື ແລະ ສາມາດນຳໄປໃຊ້ໃນການອະທິບາຍ ແລະ ທົດສອບສົມມຸດຖານທາງເສດຖະກິດໄດ້ຢ່າງເໝາະສົມ.

4. ວິພາກຜົນ

1) ຜົນການສຶກສາຄັ້ງນີ້ ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນວ່າ ນະໂຍບາຍງົບປະມານມີບົດບາດຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຂອງ ສປປ ລາວ ແຕ່ບົດບາດດັ່ງກ່າວບໍ່ໄດ້ປາກົດຢ່າງສະເໝີພາບໃນທຸກອົງປະກອບຂອງງົບປະມານ. ຈາກຜົນການຄົ້ນຄວ້າ ພົບວ່າ ລາຍຮັບພາກລັດໂດຍລວມ ແລະ ລາຍຈ່າຍພາກລັດໂດຍລວມ ບໍ່ມີຜົນກະທົບຢ່າງມີ

ຄວາມສຳຄັນທາງສະຖິຕິຕໍ່ GDP growth. ຜົນນີ້ສອດຄ່ອງກັບແນວຄິດຂອງ Easterly & Rebelo (1993) ທີ່ຊີ້ວ່າ ຄວາມສຳພັນລະຫວ່າງຕົວປ່ຽນງົບປະມານ ແລະ ການເຕີບໂຕ ມັກບໍ່ຄົງທີ່ ແລະ ຂຶ້ນກັບໂຄງສ້າງພາສີ, ປະເພດລາຍຈ່າຍ ແລະ ລະດັບການພັດທະນາຂອງປະເທດ. ນອກນັ້ນ Kneller et al. (1999) ແລະ Bleaney et al. (2001) ຍັງເນັ້ນວ່າ ຜົນຂອງນະໂຍບາຍງົບປະມານຕໍ່ການເຕີບໂຕຈະຊັດເຈນກໍຕໍ່ເມື່ອແຍກປະເພດລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍອອກເປັນກຸ່ມທີ່ມີຜົນຜະລິດ ຫຼື ບໍ່ມີຜົນຜະລິດ. ນອກຈາກນີ້, ຍັງສາມາດອະທິບາຍໄດ້ວ່າ ໃນກໍລະນີ ສປປ ລາວ ລາຍຮັບ ແລະ ລາຍຈ່າຍລວມອາດຖືກກະທົບຈາກປັດໄຈມະຫາພາກອື່ນໆ ເຊັ່ນ ໜີ້ສາທາລະນະ, ອັດຕາແລກປ່ຽນ, ອັດຕາເງິນເຝີ້, ແລະ ພາລະການຊຳລະໜີ້. World Bank ລາຍງານວ່າ ໃນໄລຍະ 2023-2026 ຄວາມຕ້ອງການເງິນທຶນສາທາລະນະຂອງລາວຍັງຢູ່ໃນລະດັບສູງ ແລະ ການລະດົມລາຍຮັບພາຍໃນມີຄວາມຈຳເປັນຕໍ່ການສ້າງຊ່ອງວ່າງທາງງົບປະມານ ສຳລັບລາຍຈ່າຍທີ່ສົ່ງເສີມການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ. ຂໍ້ສັ່ງເກດນີ້ສອດຄ່ອງກັບ Barro (1990), Devarajan et al. (1996), Gupta et al. (2005), Bose et al. (2007) ແລະ Moreno-Dodson (2008) ທີ່ເນັ້ນວ່າ ບໍ່ແມ່ນລາຍຈ່າຍພາກລັດທຸກປະເພດຈະສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕໄດ້ເທົ່າກັນ.

2) ລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນ ມີຜົນກະທົບບວກ ແລະ ມີຄວາມສຳຄັນຕໍ່ GDP growth, ຜົນໄດ້ຮັບນີ້ ສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນວ່າ ການຈັດເກັບພາສີທີ່ດີ ແລະ ການຂະຫຍາຍຖານລາຍຮັບພາຍໃນ ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ລັດມີທຶນໃນການຈັດຫາບໍລິການສາທາລະນະ ແລະ ລົງທຶນໃນກິດຈະກຳທີ່ສ້າງຜົນຜະລິດ. ຜົນນີ້ສອດຄ່ອງກັບ Mose et al. (2024) ທີ່ສຶກສາ ລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນ ແລະ ການໃຊ້ຈ່າຍພາກລັດຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ແລະ ພົບວ່າ ລາຍຮັບພາສີມີບົດບາດຕໍ່ການຮັກສາຄວາມຍືນຍົງທາງດ້ານງົບປະມານ ແລະ ການສະໜັບສະໜູນການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ. ຢ່າງໃດກໍຕາມ, ຜົນບວກຂອງລາຍຮັບພາສີບໍ່ໄດ້ໝາຍຄວາມວ່າ ການເພີ່ມອັດຕາພາສີທຸກປະເພດຈະສົ່ງຜົນດີຕໍ່ການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ. ນະໂຍບາຍພາສີຄວນເນັ້ນການຂະຫຍາຍຖານພາສີ, ການ

ຫຼຸດການຮົ່ວໄຫຼ, ການນຳໃຊ້ ການບໍລິຫານພາສີ-ອາກອນ ດ້ວຍດິຈິຕອນ (digital tax administration) ແລະ ການ ສ້າງຄວາມຍຸຕິທຳໃນລະບົບພາສີ. Lompo (2024) ພົບວ່າ ການພັດທະນາຂະແໜງການເງິນຊ່ວຍປັບປຸງການລະດົມລາ ຍັຮບພາສີ-ອາກອນໃນປະເທດກຳລັງພັດທະນາ, ເຊິ່ງ ສະທ້ອນວ່າ ຖານການເງິນ ແລະ ລະບົບຊຳລະດິຈິຕອນ ສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ລັດເກັບລາຍຮັບໄດ້ດີຂຶ້ນ. ລາຍຮັບທີ່ບໍ່ ແມ່ນພາສີ-ອາກອນ ບໍ່ມີນັ້ນສຳຄັນຕໍ່ GDP growth. ຜົນ ນີ້ອາດເກີດຈາກລາຍຮັບປະເພດນີ້ມີຄວາມຜັນຜວນ ແລະບໍ່ ແນ່ນອນ ເຊັ່ນ ຄ່າທຳນຽມ, ຄ່າສຳປະທານ, ກຳໄລຈາກລັດ ວິສາຫະກິດ ຫຼືລາຍຮັບຜິເສດອື່ນໆ. ດັ່ງນັ້ນ ລາຍຮັບທີ່ບໍ່ ແມ່ນພາສີອາດຊ່ວຍລັດໃນບາງຊ່ວງເວລາ ແຕ່ບໍ່ຈຳເປັນຈະ ກາຍເປັນແຫຼ່ງທຶນຖາວອນສຳລັບ growth. ບົດລາຍງານ Lao PDR Economic Monitor 2023 ກໍ່ເນັ້ນວ່າ ການ ສ້າງຊ່ອງວ່າງທາງງົບປະມານທີ່ຍືນຍົງຄວນອາໄສການ ລະດົມລາຍໄດ້ພາຍໃນປະເທດ ແລະ ການປັບປຸງຄຸນ ນະພາບລາຍຈ່າຍ. ສຳລັບເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ຜົນການສຶກສາ ພົບວ່າ ມີຜົນກະທົບລົບ ແລະ ມີຄວາມສຳຄັນບາງລະດັບ. ຜົນນີ້ອາດສະທ້ອນວ່າ ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າບໍ່ໄດ້ຖືກແປງເປັນ ຜົນຜະລິດທາງເສດຖະກິດໃນທັນທີ ຫຼືອາດມີບັນຫາດ້ານ ການດຳເນີນໂຄງການ, ການເບີກຈ່າຍ ແລະການປະສານ ງານ. ໃນກໍລະນີຫຼັງ COVID-19, ຫຼາຍປະເທດກຳລັງ ພັດທະນາພົບກັບພາລະໜີ້ ແລະພື້ນທີ່ການຄັງຈຳກັດ, ເຮັດ ໃຫ້ການຊ່ວຍເຫຼືອ ຫຼື grants ບໍ່ສາມາດຊຶດແທນຖານລາຍ ຮັບພາຍໃນໄດ້ຢ່າງຍືນຍົງ. UNCTAD (2024) ລາຍງານ ວ່າ ໜີ້ສາທາລະນະທົ່ວໂລກໃນປີ 2023 ສູງເຖິງ 97 ຕື້ລ້ານ ໂດລາ, ແລະປະເທດກຳລັງພັດທະນາໄດ້ຮັບຜົນກະທົບໜັກ ຈາກພາລະດອກເບ້ຍ. ສ່ວນລາຍຈ່າຍບໍລິຫານປົກກະຕິ ບໍ່ມີ ນັ້ນສຳຄັນຕໍ່ GDP growth. ຜົນນີ້ຊີ້ວ່າ ລາຍຈ່າຍປະຈຳ ເຊັ່ນ ເງິນເດືອນ, ຄ່າບໍລິຫານ ແລະຄ່າດຳເນີນງານ ອາດຈຳ ເປັນຕໍ່ການບໍລິຫານລັດ ແຕ່ບໍ່ໄດ້ສ້າງກຳລັງການຜະລິດໂດຍ ກົງ. ຜົນນີ້ສອດຄ່ອງກັບ Sosvilla-Rivero (2025) ທີ່ ພົບວ່າ ລາຍຈ່າຍສາທາລະນະປະເພດຕ່າງໆມີຜົນຕໍ່ການ ຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ ແຕກຕ່າງກັນທັງໄລຍະສັ້ນ ແລະໄລຍະຍາວ. ໃນທາງກົງກັນຂ້າມ ລາຍຈ່າຍເພື່ອການ ລົງທຶນມີຜົນກະທົບບວກ ແລະມີນັ້ນສຳຄັນສູງຕໍ່ GDP

growth. ຜົນນີ້ ສະທ້ອນວ່າ ການໃຊ້ຈ່າຍດ້ານທຶນ (capital expenditure) ແລະ ການລົງທຶນພາກລັດ (public investment) ໃນ ໂຄງສ້າງພື້ນຖານ, ຄົມມະນາຄົມ, ພະລັງງານ, ສາທາລະນະສຸກ ແລະການສຶກ ສາ ມີບົດບາດສ້າງຜົນຜະລິດ ແລະຊ່ວຍກະຕຸ້ນການລົງທຶນ ພາກເອກະຊົນ. ຜົນນີ້ສອດຄ່ອງກັບ Olalla-Hernández (2025) ທີ່ພົບວ່າ ການໃຊ້ຈ່າຍພາກລັດມີຜົນບວກຕໍ່ການ ຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດໃນລະດັບທ້ອງຖິ່ນ ແລະ ຍັງ ສອດຄ່ອງກັບ World Bank ທີ່ເນັ້ນວ່າ ການລົງທຶນພາກ ລັດໃນທຶນມະນຸດ ແລະ ໂຄງລ່າງພື້ນຖານຊ່ວຍສ້າງການ ພັດທະນາໃນໄລຍະຍາວ.

ໂດຍສະຫຼຸບ ຜົນການວິພາກຊີ້ວ່າ ສຳລັບ ສປປ ລາວ ຄຸນນະພາບ ແລະໂຄງສ້າງຂອງນະໂຍບາຍງົບປະມານມີ ຄວາມສຳຄັນຫຼາຍກວ່າຂະໜາດລວມຂອງລາຍຮັບ ຫຼືລາຍ ຈ່າຍ. ການຂະຫຍາຍລາຍຮັບພາສີ, ການຄວບຄຸມລາຍຈ່າຍ ປະຈຳ, ການຫຼຸດພາລະໜີ້, ແລະການເພີ່ມລາຍຈ່າຍລົງທຶນທີ່ ມີຜົນຜະລິດ ຈະເປັນກົນໄກສຳຄັນຕໍ່ການສ້າງການ ຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດຢ່າງຍືນຍົງ. IMF (2024) ລາຍງານວ່າ ລາວມີ ສ່ວນເກີນທາງງົບປະມານຂັ້ນໜຶ່ງ ຫຼື ພື້ນຖານ ຕັ້ງແຕ່ປີ 2021 ແລະ ບັນລຸ 2.7% ຂອງ GDP ໃນປີ 2023, ແຕ່ການປັບປຸງດຸນງົບປະມານສ່ວນໃຫຍ່ມາ ຈາກການຈຳກັດລາຍຈ່າຍ, ດັ່ງນັ້ນ, ການຟື້ນຟູ ຊ່ອງວ່າງ ງົບປະມານຄວນໄປຄຽງຄູ່ກັບການປົກປ້ອງລາຍຈ່າຍລົງທຶນ ທີ່ສ້າງການຂະຫຍາຍຕົວທາງເສດຖະກິດ.

5. ສະຫຼຸບ

1) ລາຍຮັບພາກລັດ ແລະ ລາຍຈ່າຍພາກລັດ ບໍ່ມີ ຜົນກະທົບຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດຢ່າງມີຄວາມສຳ ຄັນທາງສະຖິຕິ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ແບບຈຳລອງໂດຍລວມ ຍັງບໍ່ມີຄວາມເໝາະສົມໃນການອະທິບາຍການປ່ຽນແປງ ຂອງ GDP Growth. ນອກຈາກນັ້ນ ຄ່າ R-squared ມີ ພຽງ 15.16% ຊຶ່ງສະແດງວ່າ ຍັງມີປັດໄຈອື່ນໆ ທີ່ບໍ່ໄດ້ ຖືກນຳເຂົ້າໃນແບບຈຳລອງ ເຊັ່ນ: ການລົງທຶນໂດຍກົງຈາກ ຕ່າງປະເທດ, ການຄ້າລະຫວ່າງປະເທດ, ອັດຕາເງິນເຜີ້ ແລະ ອັດຕາແລກປ່ຽນ.

2) ລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນ ແລະ ລາຍຈ່າຍເພື່ອການ ລົງທຶນ ມີຜົນກະທົບໃນທິດທາງດຽວກັນຕໍ່ການຂະຫຍາຍ

ທາງເສດຖະກິດຢ່າງມີຄວາມສໍາຄັນທາງສະຖິຕິ. ນັ້ນໝາຍຄວາມວ່າ ການເພີ່ມປະສິດທິພາບໃນການຈັດເກັບພາສີ ແລະ ການລົງທຶນຂອງພາກລັດໃນໂຄງສ້າງຜື້ນຖານສາມາດຊ່ວຍກະຕຸ້ນການເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດໄດ້. ໃນຂະນະດຽວກັນ ລາຍຈ່າຍບໍລິຫານປົກກະຕິ ມີຜົນກະທົບໃນທິດທາງກົງກັນຂ້າມຕໍ່ GDP Growth ຢ່າງມີຄວາມສໍາຄັນ ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າ ການໃຊ້ຈ່າຍພາກລັດທີ່ເນັ້ນດ້ານບໍລິຫານຫຼາຍເກີນໄປ ອາດສົ່ງຜົນກະທົບຕໍ່ປະສິດທິຜົນຂອງການພັດທະນາເສດຖະກິດໃນລະຍະຍາວ. ນອກຈາກນັ້ນ ລາຍຮັບທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສີ-ອາກອນ ແລະ ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ ບໍ່ມີຜົນກະທົບຢ່າງມີຄວາມສໍາຄັນຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດ. ສິ່ງນີ້ອາດສະທ້ອນໃຫ້ເຫັນວ່າ ແຫຼ່ງລາຍຮັບດັ່ງກ່າວຍັງບໍ່ມີຄວາມໝັ້ນຄົງ ຫຼື ຍັງບໍ່ຖືກນໍາໃຊ້ຢ່າງມີປະສິດທິຜົນເພື່ອສົ່ງເສີມການເຕີບໂຕທາງເສດຖະກິດ.

6. ຂໍ້ຂັດແຍ່ງ

ພວກຂ້າພະເຈົ້າໃນນາມທີມງານຜູ້ຄົ້ນຄວ້າວິທະຍາສາດ ຂໍປະຕິບັດຕົນວ່າ ຂໍ້ມູນທັງໝົດທີ່ມີໃນບົດຄວາມວິຊາການດັ່ງກ່າວນີ້ ແມ່ນບໍ່ມີຂໍ້ຂັດແຍ່ງທາງຜົນປະໂຫຍດກັບພາກສ່ວນໃດ ແລະ ບໍ່ໄດ້ເອື້ອປະໂຫຍດໃຫ້ກັບພາກສ່ວນໃດພາກສ່ວນໜຶ່ງ, ກໍລະນີມີການລະເມີດ ໃນຮູບການໃດໜຶ່ງ ພວກຂ້າພະເຈົ້າມີຄວາມຍິນດີ ທີ່ຈະຮັບຜິດຊອບແຕ່ພຽງຜູ້ດຽວ.

7. ເອກະສານອ້າງອີງ

Asian Development Bank. (2022). *Asian development outlook 2022: Advancing digital services*. Asian Development Bank.

Barro, R. J. (1990). Government spending in a simple model of endogenous growth. *Journal of Political Economy*, 98(5), 103–125.

Bleaney, M., Gemmell, N., & Kneller, R. (2001). Testing the endogenous growth model: Public expenditure, taxation, and growth over the long run. *Canadian Journal of Economics*, 34(1), 36–57.

Bose, N., Haque, M. E., & Osborn, D. R. (2007). Public expenditure and economic growth: A disaggregated analysis for developing countries. *The Manchester School*, 75(5), 533–556.

Burnside, C., & Dollar, D. (2000). Aid, policies, and growth. *American Economic Review*, 90(4), 847–868.

Devarajan, S., Swaroop, V., & Zou, H. F. (1996). The composition of public expenditure and economic growth. *Journal of Monetary Economics*, 37(2), 313–344.

Easterly, W., & Rebelo, S. (1993). Fiscal policy and economic growth: An empirical investigation. *Journal of Monetary Economics*, 32(3), 417–458.

Gupta, S., Clements, B., Baldacci, E., & Mulas-Granados, C. (2005). Fiscal policy, expenditure composition, and growth in low-income countries. *Journal of International Money and Finance*, 24(3), 441–463.

IMF. (2024). *Lao People’s Democratic Republic: 2024 Article IV Consultation Staff report*. International Monetary Fund.

IMF. (2023). *Lao People’s Democratic Republic: Article IV consultation report*. International Monetary Fund.

Keynes, J. M. (1936). *The general theory of employment, interest and money*. Macmillan.

Kneller, R., Bleaney, M. F., & Gemmell, N. (1999). Fiscal policy and growth: Evidence from OECD countries. *Journal of Public Economics*, 74(2), 171–190.

Lompo, A. A. B. (2024). How does financial sector development improve tax revenue Mobilization in developing countries? *Comparative Economic Studies*, 66(1).

Mose, N., et al. (2024). *Impact of tax revenue and government expenditure on economic growth*. Journal article.

Musgrave, R. A., & Musgrave, P. B. (1989). *Public finance in theory and practice* (5th ed.). McGraw-Hill.

Olalla-Hernández, A. (2025). Estimation of impact at the local level in cities of Ecuador. *TEM Journal*, 14(2), 1243–1249.

Sengphetphaivan, S & Somsamone, V. (2024). The Factors Affecting to Government’s

Expenditure of Lao PDR. *Souphanouvong University Journal Multidisciplinary Research And Development*, 10(3), 82–91.

Sosvilla-Rivero, S. (2025). Public expenditure and economic growth. *Economies*, 13(3), 60.

UNCTAD. (2024). *A world of debt: A growing burden to global prosperity*. United Nations Conference on Trade and Development.

World Bank. (2023). *Lao PDR economic monitor: Reforming for stability and growth*. World Bank.

ຕາຕະລາງທີ 1: ຜົນກະທົບຂອງລາຍຮັບພາກລັດ ແລະ ລາຍຈ່າຍພາກລັດຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດ

Source	SS	df	MS	Number of obs	24
Model	15.4653	2	7.7327	F(8, 31)	1.88
Residual	86.5668	21	4.1222	Prob > F	0.178
Total	102.0322	23	4.4362	R-squared	0.1516
				Adj R-squared	0.0708
				Root MSE	2.0303
growth	Coefficient	Std. err.	t	P> t	
LnRe	-0.3987	1.9800	-0.20	0.842	
LnExp	-0.5210	1.9648	-0.27	0.793	
_cons	15.0022	4.5483	3.30	0.003***	

ໝາຍເຫດ: ***,**, * ດ້ວຍທາງດ້ານສະຖິຕິ 0.01, 0.05 ແລະ 0.1 ຕາມລຳດັບ.

ຕາຕະລາງທີ 2: ຜົນກະທົບຂອງລາຍຮັບພາສີ-ອາກອນ, ລາຍຮັບທີ່ບໍ່ແມ່ນພາສີ-ອາກອນ, ເງິນຊ່ວຍເຫຼືອລ້າ, ລາຍຈ່າຍບໍລິຫານປົກກະຕິ ແລະ ລາຍຈ່າຍເພື່ອການລົງທຶນຕໍ່ການຂະຫຍາຍທາງເສດຖະກິດ

Source	SS	df	MS	Number of obs	24
Model	2.8699	5	0.5740	F(8, 31)	138.12
Residual	0.0748	18	0.0042	Prob > F	0.000
Total	2.9447	23	0.1280	R-squared	0.9746
				Adj R-squared	0.9675
				Root MSE	0.06446
growth	Coefficient	Std. err.	t	P> t	
LnTax	0.183383	0.074393	2.47	0.024**	
LnNonTax	0.008557	0.035127	0.24	0.81	
LnGrant	-0.0809	0.040073	-2.02	0.059*	
LnAdm	0.0465	0.0307	1.51	0.147	
LnGInv	0.2669	0.0852	3.13	0.006***	
_cons	3.5938	0.2159	16.65	0.000***	

ໝາຍເຫດ: ***,**, * ດ້ວຍທາງດ້ານສະຖິຕິ 0.01, 0.05 ແລະ 0.1 ຕາມລຳດັບ.

ຕາຕະລາງທີ 3: ຜົນການທົດສອບ White's Test

White's test			
H0: Homoskedasticity			
Ha: Unrestricted heteroskedasticity			
chi2 (20) =21.79			
Prob>>chi2=0.3518			
Cameron & Trivedi's decomposition of IM-test			
Source	chi2	df	p
Heteroskedasticity	21.79	20	0.3518
Skewness	7.19	5	0.2072
Kurtosis	2.63	1	0.1045
Total	31.61	26	0.2062

ໝາຍເຫດ: ***, **, * ດ້ວຍທາງດ້ານສະຖິຕິ 0.01, 0.05 ແລະ 0.1 ຕາມລຳດັບ.

ຕາຕະລາງທີ 4: ຜົນການທົດສອບ Jarque-Bera Normality Test

	Chi(2)	p
Jaque-Bera norlity test	1.254	0.5342
Jaque-Bera norlity test for H0: normality		

ໝາຍເຫດ: ***, **, * ດ້ວຍທາງດ້ານສະຖິຕິ 0.01, 0.05 ແລະ 0.1 ຕາມລຳດັບ.